

HUMANITIES INSTITUTE
Serhat Tertemiz, MA

BABÜR ŞAHİN SECCADESİ

DİŞ AĞRISI (1931)

REŞAT NURİ GÜNTEKİN (1889 – 1956)

Hakkında

Reşat Nuri Güntekin tarafından kaleme alınmış bir mektep temsili olan *Babür Şahin Seccadesi* ilk defa 1919 yılında Necm-i İstikbal Matbaası tarafından basıldıktan sonra Muallim Ahmet Halit Kitaphanesi tarafından 1931 yılında kitap halinde yayımlanmıştır. Tek perdelik bir monolog olarak kaleme almış olduğu *Diş Ağrısı* adlı mektep temsili de *Babür Şahin Seccadesi* adlı oyunuyla birlikte tek bir kitap halinde yayımlanır. *Babür Şahin Seccadesi* adlı kısa piyese tek perdeden oluşmaktadır. Fars türünde kaleme alınmış bir halk güldürüsüdür. Toplamda yirmi sayfadan oluşan bir hacme sahiptir. *Diş Ağrısı* adlı monolog Aziz Hüdai takma adının kısaltması olan A.H. ibaresiyle yayımlanmıştır. *Babür Şahin Seccadesi* adlı piyeste Hacı Murat adındaki açgözlü bir antikacının ucuz fiyata aldığı eşyaları fahiş fiyatlardan satması ve onun sahtekârlığına maruz kalan Nabi Efendi'nin ondan intikam alması işlenmektedir. Oyunun dekoru bir çarşıda bulunan antika dükkânıdır. Dönem olarak vaka zamanının Abdülmecid döneminin sonrası olduğu söylenebilir. *Diş Ağrısı* adlı piyesteyse Küçük Kız'ın diş çektirmekten duyduğu korku ve dişçiyle ebeveynlerini nasıl oyuna getirip çürük dişini çektirmekten kurtulduğu işlenir. Oyundaki vakanın geçtiği mekân ya da dekor hakkında bilgi verilmemektedir. Vakanın gerçek zamanına dair de herhangi bir bilgi ya da ipucu yoktur. İki oyunda da mizah yönü kuvvetli bir yazar olan Reşat Nuri oyun içinde oyun uygulayımını kullanmaktadır.

BABÜR ŞAHİN SECCADESİ

Özet

Mülkiye memurluğundan azledildikten sonra antikacılara eski eşyalar satarak geçimini sağlamaya başlamış olan Nabi Efendi, Antikacı Hacı Murat'a ucuz fiyata satmış olduğu bir rahleden fahiş miktarda kâr elde edildiğini öğrenir. Bunun üzerine Nabi Efendi Hacı Murat'tan intikam almak ister ve maddi kaybını telafi etmek için bir oyun tertipler. Doğramacı çırağı Mısırlı Sabir Paşa ve Arap

Selim de Haremağası kılığına girer. Üç arkadaşın amacı Antikacı Hacı Murat'a hiçbir değeri olmayan bir keçeyi fahiş fiyattan satmaktır. Nabi Efendi değersiz keçeyi antika dükkânında bırakıp oradan ayrılır. Hemen ardından Mısırlı Sabir Paşa'yla Haremağası dükkâna girer ve keçenin aslında Babür Şah'ın seccadesi olduğunu iddia ederek onu bin liraya satın almak isterler. Hacı Murat Nabi Efendi'den keçeyi üç yüz liraya satın alır. Ardından Mısırlı Sabir Paşa keçeyi yeniden incelediğinde hata yaptığını söyleyerek onu satın almaktan vazgeçer. Böylece Hacı Murat hiçbir değeri olmayan keçeye üç yüz lira ödeme yapmış olur. Ancak kısa süre sonra Alman Franç dükkâna gelir. Hacı Murat Alman Franç'a keçeyi 320 liraya satar. Böylece hem Hacı Murat hem de Nabi Efendi zararlarını karşılamış olurlar.

Kişiler

<i>Hacı Murat</i>	Açgözlü bir antikacıdır.
<i>Nabi Efendi</i>	Memurluktan azedilmiş bir yoksuludur.
<i>Mısırlı Sabir Paşa</i>	Paşa kılığına giren bir doğramacı çırağıdır. Nabi'nin arkadaşıdır.
<i>Haremağası Ziver</i>	Haremağası kılığına girmiş Arap Selim'dir. Nabi'nin arkadaşıdır.
<i>Franç</i>	Antika eşyalar satın alan bir Almandır.

Detaylı Olay Örgüsü

Hacı Murat'ın Nabi Efendi'nin Rahlesinden Fahiş Miktarda Kâr Elde Etmesi Oyun, çarşı içindeki bir antikacı dükkânında geçmektedir. Dükkânda birçok eski ve antika eşya bulunmaktadır. Rahleler, yazı levhaları, asma saatler, şamdanlar, nargileler ve tabancalar bunlardan bazılarıdır. Perde açıldığı sırada Hacı Murat nargile içerken elindeki paraları saymaktadır. Dükkânın kapısı açıldığında içeri hırpani giyimli Nabi Efendi girer. Kolundaki bohçayı sandalyelerden birinin üzerine bırakır. Nabi Efendi Hacı Murat'a nasıl olduğunu sorar. Ancak Hacı Murat onunla pek ilgilenmek istemediğinden kısa cevaplar verir. Nabi Efendi Hacı Murat'a işlerin nasıl olduğunu sorduğundaysa durgun olduğu yanıtını alır. Ancak Nabi Efendi ona inanmaz. Zira Hacı Murat başkalarından ucuz fiyata aldığı eşyaları fahiş miktarlarda kâr payı ekleyerek satmaktadır. Hacı Murat Nabi Efendi'ye ne demek istediğini sorar. Nabi Efendi Hacı Murat'a dün kendisine bir liraya verdiği rahlenin on beş liraya satıldığını öğrendiğini söyler. Nabi Efendi Hacı Murat'a, rahlenin iyi bir fiyata satılması durumunda kazancın kendisiyle paylaşacağına söylediğini hatırlatır. Hacı Murat Nabi Efendi'ye bir lira verir. Nabi Efendi Hacı Murat'ın verdiği parayı az bulur ve biraz daha para vermesini ister. Zira Hacı Murat'ın bu işte hiçbir sermayesi yoktur. Hacı Murat Nabi Efendi'ye sermayeden zarar edeceğini, zira rahleyi dört yüz yıllık bir antika haline getirmek için çok çalışıp masraf yaptığını söyler. Rahleyi rutubetli mahzenlerde bekletmiş, toprak altına gömmüş, ateşte kurutmuş ve onu çeşitli pisliklerle ovup aşındırmıştır.

Nabi Efendi'nin Hacı Murat'a Keçesini Emanet Etmesi Nabi Efendi Hacı Murat'ın çalıştığına ve hatırı sayılır miktarda para harcamış olduğuna ikna olur. Ancak paraya sıkıştığını ve yeni bir eşya satmak istediğini söyler. Hacı Murat Nabi Efendi'nin ne satmak istediğini merak eder. Nabi Efendi bohçayı açarak minder örtülerini, yorgan çarşafını ve eski çorba tasını gösterir. Hacı Murat çorba tasını yirmi beş kuruş almak ister. Nabi Efendi elli kuruş ister ve rahle için para istemeyeceğini söyler. Hacı Murat Nabi Efendi'nin teklifini kabul edip elli kuruş verir. Tasın altının delik olduğunu fark etse de bunu sorun etmez. Bohçada bir keçe parçasının da olduğunu fark eden Nabi Efendi şaşırır ve onu Hacı Murat'a bırakıp çarşıdan dönerken geri almak ister. Hacı Murat Nabi Efendi'ye keçeyi sandalyenin üstüne bırakmasını söyler. Kapıdan çıkmak üzereyken Mısırlı Sabir Paşa'nın bugün çarşıda olduğunu ve antika satın alacağını haber verir. Antika uzmanı ve koleksiyoncusu olan paşa dün gelmiş ve bugün antikacıları gezmeye başlamıştır. Nabi Efendi Hacı Murat'a ilgili gazete haberini okur. Onun aşağıdaki dükkânlardan çokça eşya satın aldığını söyler. Dükkâna doğru geldiğini bildirdikten sonra Hacı Murat onun gerçekten antikadan anlayıp anlamadığını merak eder. Nabi Efendi dükkândan ayrılır.

Hacı Murat'ın Mısırlı Sabir Paşa'yı Dolandırmaya Çalışması İkinci Meclis'te Mısırlı Sabir Paşa, bastonunu ve pardösüsünü taşıyan bir haremağasıyla dükkâna girer. Hacı Murat Mısırlı Sabir Paşa'yı saygıyla selamlar. Mısırlı Sabir Paşa Hacı Murat'a kendisini nereden tanıdığını sorar. Hacı Murat Mısırlı Sabir Paşa'nın oldukça meşhur olduğunu ve antika uzmanı olduğunun bilindiğini söyler. Ayrıca Hacı Murat, sanat ve zevk için çarşıya teşrif etmiş olan Mısırlı Sabir Paşa'nın bir kez de olsa Hacı Murat'ın dükkânını ziyaret edeceğinden emin olduğunu dile getirir. Mısırlı Sabir Paşa Hacı Murat'a ne tür antikaları olduğunu sorar. Hacı Murat Mısırlı Sabir Paşa'ya bir şamdan takdim eder ve bunun Kanûnî Sultan Süleyman'a ait olduğunu, Kanûnî'nin onun ışığı altında nice fermanlar yazmış olduğunu iddia eder. Mısırlı Sabir Paşa şamdanın bir işe yaramayacağını söyler. Ardından Hacı Murat bir rahle

gösterir ve Sultan Osman'ın bu rahlenin önünde besmele çektiğini iddia eder. Ancak Mısırlı Sabir Paşa rahleyi de beğenmez. Ardından Hacı Murat bir hançer takdim eder ve onun Murat Hüdavendigar Hazretleri'ne ait olduğunu söyler. Mısırlı Sabir Paşa sunulan hançeri de beğenmez. Ardından kâseyi gösteren Hacı Murat, Fatih'in bu kâseden çay içtiğini iddia eder. Nabi Efendi'den aldığı tası uzatarak Hacı Murat, onun Nasih Dede'ye ait olduğunu ve onun her akşam kâseden çorba içtiğini söyler. Nasih Dede'nin çorbanın tuzsuzluğundan şikâyet ettiği bir gün tasın dibinin delindiği yalanını uydurur. Mısırlı Sabir Paşa tası da beğenmez. Hacı Murat Mısırlı Sabir Paşa'nın eşyanın yalnızca geçmişi değil güzelliğini de önemseydiğini düşünerek kıymetli eşyaları göstermeye başlar. Mısırlı Sabir Paşa'ya bir Çin saksısı gösterilir. Saksının adeta bir kadife gibi dokusu vardır. Ardından bir En'am-ı Şerif göstererek onun Hattat Yesari'ye ait olduğunu iddia eder ancak imzasının olduğu son sayfanın yırtılmış olduğunu söyler. İmza olmadığı için Mısırlı Sabir Paşa En'am-ı Şerifi satın alamayacağını söyler. İmzanın bir tür batılı sahtekârlığı olduğunu ve kendi sözünün daha güvenilir olduğunu iddia ederek Mısırlı Sabir Paşa'yı ikna etmeye çalışır. Ancak Mısırlı Sabir Paşa Hacı Murat'ı dinlemez ve eline aldığı Nabi Efendi'nin keçesini incelemeye başlar.

Mısırlı Sabir Paşa'nın Nabi Efendi'ye Ait Keçe İçin Bin Lira Teklif Etmesi Mısırlı Sabir Paşa keçenin kime ait olduğunu sorar. Hacı Murat keçenin bir tanıdığına ait olduğunu ancak onun ne zaman geleceğini bilmediğini söyler. Hacı Murat Mısırlı Sabir Paşa'ya keçeyle neden bu kadar ilgilendiğini sorar. Mısırlı Sabir Paşa Hacı Murat'ın antikadan hiç anlamadığını ima eder. Hacı Murat keçe, kilim ve halı gibi eşyalarda ihtisasının olmadığını söyleyerek içinde bulunduğu utanç verici durumdan kurtulmaya çalışır. Mısırlı Sabir Paşa ellerini havaya doğru açarak tövbe eder ve Hacı Murat'a büyük günah işlediğini söyler. Zira Mısırlı Sabir Paşa keçenin Babür Şah'ın seccadesi olduğunu söyler. Seccade için Mısırlı Sabir Paşa bin lira vermeyi teklif eder. Hacı Murat Mısırlı Sabir Paşa'ya Nabi Efendi'nin kendisini görmesi durumunda bin lirayı kabul etmeyeceğini ve daha fazlasını isteyeceğini söyler. Hacı Murat Nabi Efendi'yle bizzat görüşmek için izin ister. Mısırlı Sabir Paşa Hacı Murat'ın teklifini kabul eder ve Nabi Efendi'yi keçeyi bin liraya satmaya ikna etmesi durumunda ona iki yüz lira vereceğini söyler. Ardından Mısırlı Sabir Paşa haremağasıyla Kuyumcu Artine Paşa'ya gider.

Hacı Murat'ın Keçeyi Nabi Efendi'den Ucuz Fiyata Satın Almaya Çalışması Üçüncü Meclis'te Mısırlı Sabir Paşa dükkândan ayrılır. Dükkâna geri dönen Nabi Efendi keçesini geri ister. Hacı Murat Nabi Efendi'ye satışın nasıl gittiğini sorar. Nabi Efendi bohçadaki eşyalar karşılığında yalnızca iki lira kazanabilmiştir. Hacı Murat Nabi Efendi'yi oturtur ve ona oldukça sıcak davranır. Nabi Efendi Hacı Murat'a başı sıkıştıkça onun kendisine aynı şekilde davrandığını ancak bu zamana kadar hiç umursanmamış olduğunu söyler. Nabi Efendi'nin çamaşırlardan pek para kazanamamış olmasına ve ondan aldığı rahleden fahiş miktarda kâr elde etmiş olduğuna üzüldüğünü söyleyen Hacı Murat ona bir iyilik yapacağını söyler. Hacı Murat Nabi Efendi'ye kendisine iyilik olsun diye keçe parçasını iki liraya satın alacağını söyler. Ancak Nabi Efendi Hacı Murat'a teklifi için teşekkür etse de hiçbir işe yaramayan bir keçeyi satın para kazanamayacağını söyler. Zira Nabi Efendi keçenin baba yadigarı olduğunu da ekler. Hacı Murat fiyatı üç liraya çıkarır. Ancak Nabi Efendi beş liraya da olsa teklifi kabul etmeyeceğini söyler. Hacı Murat Nabi Efendi'ye beş lira vermeyi kabul etse de Nabi Efendi keçeyi satmayacağını söyler. Kendisine iyilik yapmak istediğini söyleyen Hacı Murat'a Nabi Efendi otuz senelik tespihini satmayı teklif eder. Hacı Murat fiyatı bin kuruşa yükseltir ve parayı ona gösterir. Nabi Efendi Hacı Murat'a altın bile verse keçeyi satmayacağını söyler. Nabi Efendi Hacı Murat'a neden bu kadar ısrarcı olduğunu sorunca Hacı Murat Nabi Efendi'ye aklına koyduğu şeyi mutlaka yapacağını ve fiyatı yirmi liraya yükselttiğini söyler. Nabi Efendi keçeyi alıp dükkândan ayrılmak üzereyken Hacı Murat fiyatı elli liraya yükseltir. Ancak Nabi Efendi Hacı Murat'a büyükbabasının keçeyi satmayı yasaklamış olduğunu söyler. Büyükbabasının üzerinde namaz kıldığı keçeyi satmanın doğru olmayacağını söyleyince Hacı Murat da keçenin üstünde namaz kılmak istediğini söyler ve fiyatı yetmiş liraya yükseltir. Bunun üzerine Nabi Efendi Hacı Murat'a ondan şüphelendiğini ve keçenin çok daha kıymetli olduğunu düşünmeye başladığını söyler.

Nabi Efendi'nin Hacı Murat'a Oynadığı Oyunun Ortaya Çıkması Hacı Murat Nabi Efendi'ye keçeyi istediği yere gösterebileceğini söyler. Nabi Efendi keçeyi birkaç yere göstereceğini söyler. Bunun üzerine Hacı Murat fiyatı yüz liraya yükseltir. Nabi Efendi keçeyi ilk önce bir başkasına göstermekte ısrar eder. Ancak Hacı Murat Nabi Efendi'ye dükkândan çıkması durumunda keçeyi satın almayacağını ve hayatı boyunca kazanamayacağı miktardaki bir parayı kaybedeceğini söyler. Hacı Murat dükkânın içinde bir iki kere dolaştıktan sonra kapıya koşar ve fiyatı elli lira daha arttırıp yüz elli lira vereceğini söyler. Ancak Nabi Efendi keçenin çok daha değerli olduğundan şüphelendiğini ve üç yüz liraya onu satacağını söyler. Hacı Murat teklif ettiği fiyatı tek kuruş arttırmayacağını söyler. Pazarlığa devam eden Hacı Murat en sonunda Nabi Efendi'nin teklif ettiği meblağı ödemeyi kabul

eder. Kasadan parayı alıp Nabi Efendi'ye veren Hacı Murat, paranın kalanını esnaftan temin etmek için dükkândan çıkar. O sırada Nabi Efendi makbuz yazarken Mısırlı Sabir Paşa'yla Haremağası içeri girer. Hacı Murat'ın dükkânda olmadığını öğrendiklerinde gerçek kimliklerini açık ederler. Nabi Efendi'nin arkadaşları Hacı Murat'ı dolandırmaktadırlar. Üç yüz lirayı aralarında paylaşacaklardır. Kıyafetleri günlüğü dört liraya kiralamışlardır. Haremağası kılığına girmiş kişi Arap Selim'dir. Mısırlı Sabir Paşa da doğramacı çırağıdır.

Mısırlı Sabir Paşa'nın Keçeyi Satın Almaktan Vazgeçmesi Dördüncü Meclis'te Hacı Murat dükkâna geri gelir ve Nabi Efendi'yi Mısırlı Sabir Paşa'yla konuşacağını söyleyerek dışarı çıkarır. Nabi Efendi senedi yazdığını ve masanın üstüne bıraktığını söyleyince Hacı Murat parayı beş dakika sonra vereceğini söyleyip onu dışarı çıkarır. Ardından Hacı Murat Mısırlı Sabir Paşa'yla konuşur. Keçeyi yeniden inceleyen Mısırlı Sabir Paşa korkunç bir hata yaptığını ve Hacı Murat'ın haklı olduğunu söyler. Zira elindeki keçe Babür Şah'ın seccadesi değildir. Seccadede bir mihrap olması gerektiğini söyleyen Mısırlı Sabir Paşa keçe de salata tabağı motifi olduğunu söyler. Bunun üzerine Hacı Murat dehşete kapılır ve keçenin Babür Şah'ın seccadesi olduğu konusunda Mısırlı Sabir Paşa'yı ikna etmeye çalışır. Hacı Murat Nabi Efendi'den keçeyi satın aldığını ve Mısırlı Sabir Paşa'nın onu satın alması gerektiğini söyler. Ancak Mısırlı Sabir Paşa Hacı Murat'tan yalnızca aracılık yapmasını istemiştir ve keçe sahibinin dolandırıldığını, onun fahiş bir fiyatla kendisine satılmak istendiğini söyler. Keçeyi satın alıp satmak Hacı Murat'ın hakkı olduğu gibi onu satın almaktan vazgeçmek de Mısırlı Sabir Paşa'nın hakkıdır.

Mısırlı Sabir Paşa'nın Antika Dükkânını Terk Etmesi Ancak Hacı Murat Mısırlı Sabir Paşa'ya kanunen keçeyi satın alması gerektiğini söyler. Üç yüz lira kâr etmek için Hacı Murat'ın oynadığı oyunu onun yüzüne vuran Mısırlı Sabir Paşa ısrarlar üzerine Haremağası'na valiye telefon etmesini ve Hacı Murat tarafından esir tutulduğunu haber vermesini söyler. Ancak korkuya kapılan Hacı Murat hata yaptığını söyleyerek Mısırlı Sabir Paşa'dan af diler. Mısırlı Sabir Paşa Haremağası'yla birlikte dükkândan ayrılır. Hacı Murat bir külçe gibi sandalyeye yığılıp kalır.

Keçeyi Nabi Efendi'ye Geri Veremeyen Hacı Murat'ın Onu Franç'a Satması Beşinci Meclis'te Hacı Murat, kapıda gördüğü Nabi Efendi'yi yanına çağırır. Hacı Murat Nabi Efendi'ye keçenin Babür Şah'ın seccadesi olduğunu, onun aslında iki bin lira ettiğini ve onu üç yüz liraya almakla doğru yapmadığını söyler. Verdiği iki yüz seksen liranın geri verilmesi karşılığında Hacı Murat seccadeyi geri verecektir. Ancak Nabi Efendi sattığı malı geri alamayacağını söyleyerek kalan yirmi lirasını da ister. Hacı Murat keçeyi ona vermekte ısrar etse de Nabi Efendi teklifi kabul etmez. Bunun üzerine Hacı Murat Nabi Efendi'yi dükkândan kovar ve bir daha onu görmek istemediğini söyler. Altıncı Meclis'te Alman Franç görünür. Hacı Murat Franç'ı dükkânında ağırlar ve ona izzeti ikramda bulunur. Ardından Hacı Murat Franç'a keçeyi gösterir, onun Babür Şah'ın seccadesi olduğunu söyler ve Nabi Efendi'den üç yüz liraya satın aldığına dair senedi ona gösterir. Franç Hacı Murat'a onu üç yüz yirmi liraya satın alacağını söyler. Hacı Murat fiyatı yükseltmek istese de Franç buna izin vermez. Nabi Efendi de yirmi lirasını ister. Franç Nabi Efendi'ye yirmi kaime verir ve üç yüz lira da Hacı Murat'a verir.

Temalar

Açgözlülük Reşat Nuri Güntekin'in kaleme aldığı ve 1931 yılında yayımlanmış mektep temsili olan *Babür Şahın Seccadesi*'nin ana teması açgözlülüktür. Çarşıda antikacı dükkânı işletmekte olan Hacı Murat kelepir fiyata aldığı eski ya da hiçbir değeri olmayan eşyaları çeşitli yalanlarla süsleyerek fahiş fiyatlara satmaktadır. Nabi Efendi'den bir liraya satın aldığı rahleyi on beş liraya satmıştır. Daha sonra Nabi Efendi'ye ait olup Babür Şah'ın seccadesi olduğu iddia edilen keçeye Mısırlı Sabir Paşa kılığında girmiş Arap Selim tarafından bin lira teklif edilir. Hacı Murat keçeyi Nabi Efendi'den birkaç lira karşılığında satın alarak ciddi miktarlarda kazanç elde etmeyi amaçlar. Uzun ve çetin bir pazarlığın sonunda Hacı Murat Nabi Efendi'den keçeyi üç yüz liraya satın almayı başarır. Seccade olduğu iddia edilen keçeyi de bin liranın üzerinde bir fiyatla satmayı planlar. Ancak oyunun sonunda Hacı Murat'ın Nabi Efendi ve arkadaşları tarafından oyuna getirildiği anlaşılır. Nabi Efendi hem zararını telafi etmek hem de Hacı Murat'tan intikam almak için bir oyun tezgahlamıştır.

Sahtekârlık Reşat Nuri Güntekin tarafından kaleme alınmış olan *Babür Şahın Seccadesi* adlı mektep temsiliinde karşılaşılan bir diğer izlek de sahtekârlıktır. Çarşıda bir antikacı dükkânı işletmekte olan Hacı Murat, başkalarından kelepir fiyata aldığı eşyaları fahiş fiyatlarla satar. Hiçbir değeri ya da geçmişi olmayan eşyaları yalan hikâyeler ve bilgilerle bezeyerek değerli hale getirmeye çalışır. Nabi Efendi ve başkalarından almış olduğu önemsiz ve değersiz eşyaların tarihi isimlere ait olduğunu iddia

ederek onları satmak ve yüksek meblağlarda kazanç elde etmek yegâne amacıdır. Hacı Murat tarafından kandırılıp maddi zarara uğratılan Nabi Efendi iki arkadaşıyla bir oyun tezgahlayarak Hacı Murat'ı maddi zarara uğratır. Hiçbir maddi değeri ya da geçmişi olmayan bir keçeği fahiş fiyatla Hacı Murat'a atarak hem maddi kaybını telafi eder hem de intikam alır. Üç yüz liraya satın almış olduğu keçeği Hacı Murat Alman Franç'a üç yüz yirmi lira karşılığında satar. Keçeği satarken onun Babür Şah'ın seccadesi olduğu yalanını devam ettirir. Böylece oyunun sonunda hem Hacı Murat hem de Nabi Efendi maddi zararlarını telafi etmiş olurlar.

Kişi İncelemesi

Hacı Murat (Açık/Asosyal/Sorumsuz/Mantıklı)

Oyunun başoyuncularından biri olan Hacı Murat çarşıda bir antikacı dükkânı işletmektedir. Başkalarından ucuz fiyata satın almış olduğu eşyaları yüksek fiyata satarak fahiş miktarda kâr elde eder. Özellikle hiçbir değeri ya da geçmişi olmayan eşyalar üzerinde yaptığı değişikliklerle sahtekârlık ve dolandırıcılık yapar. Yeterince eski olmayan eşyaları toprağa gömüp nemli ortamlarda tutup birçok pislik sürerek eskitir. Ayrıca önemsiz eşyaları daha önemli hale getirmek için onlara yalan geçmişler uydurur ve onların önemli kişilere ait olduğunu iddia eder. Açgözlü, sahtekâr ve acımasız bir karaktere sahip olan Hacı Murat maddi kazanç elde etmek için en yakınındakileri bile kandırmaktan çekinmez ve her türlü yalanı söyler. Oyunda karşıt gücü temsil eden Hacı Murat aracılığıyla Reşat Nuri Güntekin okura/seyirciye bir ders vermeyi amaçlar. İnsanları dolandırarak kazanç elde eden Hacı Murat Reşat Nuri Güntekin tarafından kaleme alınmış kurgusal bir evrende cezalandırılır.

Soğukkanlı Hacı Murat, bilhassa hiçbir çıkarı olmadığı ya da küçük gördüğü kişileri umursamaz ve onlarla iletişim kurmak istemez. Yalnızca fayda sağlayabileceği kişilere yakınlık gösterir: "Hacı Efendi – (Kaşlarını çatarak mağrur ve gayri memnun bir tavırla) Eyvallah.. Eyvallah. (...) Hacı – (ayni tavırla) Eyvallah.. Eyvallah" (Güntekin 1931, 3).

Sahtekâr Başkalarından yok pahasına satın aldığı eşyaları çeşitli yalanlar ve sahtekârlıklarla süsleyerek fahiş fiyatlara satmayı meslek haline getirmiştir: "Nabi – (...) Senin aldığın eşyayı Allah versin yüzde beş yüz hattâ yüzde bin, hattâ benim rahlede olduğu gibi yüzde bin beş yüz kâr ile satmasını bilirsin" (Güntekin 1931, 3).

Cimri Satın aldığı eski eşyalar için ödemesi gerektiği parayı bile zorla verir. Ciddi meblağda kazanç elde ettiği Nabi Efendi'nin eşyalarının parasını ödememek için elinden geleni yapar: "Hacı – (Bir lira uzatarak) peki.. peki al bakalım.. Nabi – (Alarak) Pek te az be iki gözüm hiç olmazsa bir iki lira daha vermeliydin... Sermayeden zarar mı edeceksin?." (Güntekin 1931, 4).

Düzenbaz Başkalarından aldığı değersiz ve eski olmayan eşyaları çeşitli yalanlar ve sahtekârlıklarla süsleyerek antikaymış gibi göstermeye çalışır. Böylece hiçbir değeri olmayan eşyalar üzerinden ciddi meblağlarda kazanç elde eder: "Hacı – (...) Günlerce rutubetli mahzenlerde bırakacaksın, toprakların altına gömeceksin. Sonra yine günlerce ateşlerin karşısında kurutacaksın.. Üstünü seksen bin türlü pislik ile ova ova aşındıracaksın.. Bu ihtiyar halimde göz nuru döktüm, kıl testerelerile kurt yeniklerine benzeyen delikler açtım. Sen antikacılığı kolay mı sanıyorsun?" (Güntekin 1931, 4).

Fırsatçı Başkalarından faydalanma ve kazanç elde etme fırsatını asla kaçırmaz. Ciddi meblağlarda kazanç elde edebileceğini düşündüğü Mısırlı Sabir Paşa'yı etkilemek için elinden geleni yapar: "Hacı – Efendimizin her yerden evvel sanayii bediai kadimemizin kıymettar bir meşheri halinde olan eski çarşığı ziyaret edeceklerinden ve bir ihtiyacı maddîden ziyade bir ihtiyacı ruhîyi tatmin etmek için icrayi san'at eden bu âcizin kurunu sabıkanın birçok hüsün ve haşmet abidesini cem'den bu naçiz dükkânını bir kere şerefyap edeceklerinden emin idim" (Güntekin 1931, 6).

Yalancı Maddi kazanç elde etmek ve elde edeceği kârı arttırmak için Hacı Murat her türlü yalanı söyler. Hiçbir değeri olmayan eşyaların tarihi isimlere ait olduklarını iddia eder: "Hacı – Gönül bu ya efendimiz... O halde efendimize şu rahleyi takdim edeyim: Sultan Osman ilk evvel bu rahle önünde besmele demiştir" (Güntekin 1931, 7).

Açgözlü Nabi Efendi'nin dükkânına bıraktığı keçe için bin lira teklif edilir. Hacı Murat, keçe için yapılan tekliften haberdar olmayan Nabi Efendi'den onu iki liraya satın almaya çalışır. Böylece keçeği

satarak elde edilecek kazanç tamamen Hacı Murat'ın olacaktır: "Hacı – Bu, hiçbir şeye yaramıyan keçe parçasını senden satın alacağım... Hem de kaç paraya biliyor musun... Tam iki liraya bir de bana eli sıkı dersin" (Güntekin 1931, 11).

İnatçı Söz konusu maddi kazanç elde etmek olduğunda Hacı Murat oldukça ısrarcı ve inatçıdır. Nabi Efendi'den iki liraya satın almaya çalıştığı keçe için sürekli fiyat arttırır ve onu mümkün olduğunca düşük bir fiyata satın almak ister: "Hacı – (Nefesi tutularak) Elli lira daha arttırdım. Yüz elli, tam yüz elli. Sende vicdan, merhamet yok mu? Çoluk çocuğunu gözünün önüne getir" (Güntekin 1931, 13).

Nabi Efendi (Açık/Sosyal/Sorumlu/Mantıklı)

Piyesin başoyuncularından biri olan Nabi Efendi mülkiye memurluğundan azledilmiştir. Memuriyetten azledildikten sonra mali sıkıntılar yaşamaya başlamış olan Nabi Efendi çarşıda antikacı dükkânı işleten Hacı Murat'a hiçbir değeri olmayan eski eşyalar satar. Ancak Hacı Murat Nabi Efendi'den çok düşük fiyata aldığı eşyaları yüksek meblağlara satmaktadır. Nabi Efendi Hacı Murat'tan alacaklarını tahsil etmekte zorlanır. Dolayısıyla Nabi Efendi hem alacaklarını tahsil etmek hem de Hacı Murat'a ders vermek için bir oyun tezgahlar. Doğramacı çırağının Mısırlı Sabir Paşa ve Arap Selim'in de Haremağası kılığına girmesini sağlayarak hiçbir değeri olmayan bir keçeyi fahiş fiyata Hacı Murat'a satmayı başarır. Böylece Nabi Efendi hem alacaklarını tahsil etmeyi başarır hem de Hacı Murat'tan intikamını alır. Her ne kadar Nabi Efendi haklı kazanç elde etmeye çalışsa da başkaları tarafından aldatılıp sömürülür. En sonunda yoksul Nabi Efendi de kötülüğe kötülükle karşılık verir. Alman Franç'ın Hacı Murat tarafından kandırılmasına da engel olmaz.

Sıcakkanlı Nabi Efendi yabancılara ve yakın çevresindekilere karşı Hacı Murat'ın aksine oldukça sıcakkanlıdır. Hacı Murat'ı samimi ifadelerle selamlar: "Nabi – Vakti şerifler hayır olsun Hacı Efendi. (...) Nabi – Geçerken şöyle bir hatırlınızı sorayım dedim. (...) Nabi – İşler iyi gidiyor inşallah" (Güntekin 1931, 3).

Dürüst Nabi Efendi Hacı Murat'ın sahtekârlıklarını ve yalanlarını yüzüne vurmaktan çekinmez. Onun haksız yollardan yüklü meblağlarda kazanç sağladığını ifşa eder: "Nabi – (...) Senin aldığın eşyayı Allah versin yüzde beş yüz hattâ yüzde bin, hattâ benim rahlede olduğu gibi yüzde bin beş yüz kâr ile satmasını bilirsin" (Güntekin 1931, 3).

Sitemkâr Nabi Efendi, Hacı Murat'ın açgözlülüğüne ve acımasızlığına zaman zaman sitem eder. Hakkı olan parayı bile çoğu zaman ondan tahsil etmekte zorlanır: "Nabi – (Alarak) Pek te az be iki gözüm, hiç olmazsa bir iki lira daha vermeliydin... Sermayeden zarar mı edeceksin?" (Güntekin 1931, 4).

Mağdur Hacı Murat Nabi Efendi'den çok düşük fiyata satın aldığı eşyaları çok yüksek fiyata satar. Dolayısıyla Nabi Efendi Hacı Murat tarafından defalarca maddi zarara uğratılır ve onun tarafından aptal yerine koyulur: "Nabi – Hakkın var, senin de hakkın var.. Fakat birader ihtiyaç.. Evde ne kadar eşya varsa birer birer sattık... Bugün de bunları mezada çıkaracağım.." (Güntekin 1931, 4).

Oyunbaz Hacı Murat tarafından maddi zarara uğratılmış olan Nabi Efendi en sonunda bir oyun tezgahlayarak Hacı Murat'tan intikam almaya karar verir. Hiçbir değeri ya da geçmişi olmayan keçenin Babür Şah'ın seccadesi olduğuna onu inandırır: "Nabi – (...) Allah Allah bu da nereden girmiş buraya? Hacı Efendi şu keçe parçası şurada dursun çocuklar yanlışlıkla bohçaya koymuşlar. Geçerken alırım..." (Güntekin 1931, 5).

İnatçı Hacı Murat keçeyi Nabi Efendi'den satın almak ister. Fakat Nabi Efendi Hacı Murat'la satış konusunda iyi pazarlık eder ve ondan mümkün olduğunca yüksek bir meblağ koparmak için fiyat yükseltmekte diretir: "Nabi – Yok Hacı efendi nafîle ısrar etme. Hacı – Nabi efendi pişman olacaksın amma iş işten geçmiş olacak. Nabi – Mademki bana iyilik etmek, mukabilinde bir yadigâr almak istiyorsun sana tespihimi satayım ; otuz sene üstümden ayırmadım" (Güntekin 1931, 11).

Pazarlıkçı Keçenin Babür Şah'ın seccadesi olduğuna inanan Hacı Murat'la pazarlık eder. Girişilen pazarlık sonucunda Nabi Efendi Hacı Murat'tan yüksek bir meblağ koparmayı başarır: "Nabi – Azizim Hacı efendi uzun sözün kısası bu keçeyi üç yüzden on para aşığı vermem. Hacı – Namert

olayım verirsem. Nabi – Keyfin bilir (çıkar) Hacı – Kudurmuş gibi ellerini ısırarak kısa bir mücadeleden sonra iki yüz, iki yüz elli peki üç yüz kabul ettim...” (Güntekin 1931, 13).

Kurnaz Doğramacı çırağının Mısırlı Sabir Paşa ve Arap Selim’in Haremağası kılığına girmesini teşvik ederek Hacı Murat’ı kandırmayı başarır ve ondan yüklü miktarda para alır: “Nabi – Yutturduk herife be, üçyüz lira... Haremağası – Daha ziyade yolamadın mı enayi. Sahte Paşa – Buna da Allah bereket versin, herbimize yüzer lira. Haremağası – Masarif nereden çıkacak” (Güntekin 1931, 14).

DİŞ AğRISI

Kişiler

<i>Küçük Kız</i>	12-13 yaşlarında olan küçük bir kız çocuğudur.
<i>Haminne</i>	Küçük Kız’ın büyükannesidir. Kocakarı ilaçları yapar.
<i>Anne</i>	Küçük Kız’ın annesidir.
<i>Dişçi</i>	Küçük Kız’ın götürüldüğü dişçidir.
<i>Abla</i>	Küçük Kız’ın ablasıdır. Sağlıklı ve güzel dişleri vardır.
<i>Küçük Kardeş</i>	Küçük Kız’ın kardeşidir.

Detaylı Olay Örgüsü

Küçük Kız’ın Dişini Çektirmekten Korkması ve Ablasına Kızması 12-13 yaşlarındaki küçük bir kız çocuğu elindeki beyaz mendille ve sağ yanağını tutarak sahneye girer. Mustarip ve hiddetlidir. Küçük kız kendi kendine konuşurken dişini çekmeyeceğini ve onun çivi değil diş olduğunu söyler. Mendilin arasından çıkardığı diş kerpetenini masanın üstüne bırakır. Onu dişçinin cebinden aldığını söyleyen Küçük Kız, onu almamış olması durumunda dişinin paslı bir çivi gibi çekilmiş olacağını ve hatta belki damağının da bir parçasının alınmış olacağını söyler. Dişçinin çocukları kandırmakta mahir olduğunu ancak bir çocuğun aynı yalana iki defa kanmayacağını söyler. Aile fertlerinin de bir rahatsızlık durumu olduğunda her birinin doktor veya hoca kesildiğini söyleyerek özellikle ablasına kızar. Zira abla diş ağrısının artık yalnızca kerpetenle iyileştirilebileceğini söylemiştir. Ablasına kızan Küçük Kız onun da dişinin kerpetenle çekilmesini diler ve ablası olmamış olsaydı onunla kırk yıl görüşmeyeceğini söyler. Ancak ablanın dişleri oldukça sağlıklı ve beyazdır. Bundan dolayı Küçük Kız ablasını kıskanır.

Diş Ağrısının Eski Terkipler ve Yöntemlerle İyileştirilmeye Çalışılması Anne, Küçük Kız’ın ağzını yoklamak istediğini ve dişin çürük olmaması durumunda ağza sadece tuz basacağını söyler. Ancak dişin çürük olması durumunda dişçiye gidileceğini bilen Küçük Kız hem üzgün hem de hiddetlidir. Tuzlamakla ancak uskumruların iyileşeceğini söyleyen Küçük Kız, ağzındaki çürük dişin çekilmesi gerektiğini bilmektedir. Ancak çürük dişlerin kerpetenle çekilmesine karşıdır. Haminnesinin kırık saksılara benzeyen dişlerini örnek göstererek en azından ona acınmasını ister. Küçük Kız’a göre Haminne ilk eczacılardandır. Çeşitli bitkilerle yaptığı terkiplerle başkalarının rahatsızlıklarını tedavi etmektedir. Elli senedir aynı terkiplerle hastaları iyileştirdiğini iddia eden haminne Küçük Kız’ın dişinin aslında iyileşmiş olduğunu ve sadece küçük bir ağrının kalmış olduğunu söyler. Küçük Kız, eski zamana ait dişler onun terkipleriyle iyileşmiş olsa da kendi dişinin ağrısı devam etmektedir.

Küçük Kız’ın Dişinin Kerpetenini Çalması Ağrıyan dişinin tuzla, sarımsakla ve efsunla iyileşmemesi nedeniyle Küçük Kız yanağına yumruk atar. Ağrısı nedeniyle söylenmeye ve dövünmeye devam eder. Bir yandan ablasına da hak veren Küçük Kız böylesine inatçı dişlerin hakkından yalnızca kerpetenin geleceğini söyler. Ancak elindeki kerpeteni akrepten ürkmüş gibi masaya atan Küçük Kız ona baktıkça irkildiğini ve bir akrebi ağzına sokamayacağını söyler. Dişçilere de hiç güvenmeyen Küçük Kız başından geçen olayı anlatır. Annesiyle dişçiye gittiğinde dişinin çekilmeyeceği kendisine söylenmiş olan Küçük Kız dişine yalnızca ilaç sürüleceğini sanmıştır. Ancak annesi ve dişçi tarafından kandırıldığını, onların arasında gizli bir anlaşma olup diyalog geçtiğini fark etmiştir. Dişçiyle anne Küçük Kız’ın ağzını açıp dişe yalnızca ilaç sürüleceği yalanını devam ettirirler. Dişçi işini yaparken anne Küçük Kız’ı oyalar ve dişçiye onu bir türlü yalnızca ilaç sürüleceğine ikna edemediğini söyler. Ardından dişçinin masaya gidip kerpeteni aldığını ve onu gizlice cebine koyduğunu gören Küçük Kız, ona bir Azrail veya cellat gözüyle bakmaya başlar. Küçük Kız kandırıldığının ve dişinin kerpeteni gizlice gömlek cebine koyduğunun farkındadır. Çürük dişe yalnızca ilaç sürüleceği yalanıyla Küçük Kız’ın yanına gitmesi üzerine Küçük Kız onun cebindeki kerpeteni gizlice çalar. Bunu yaparak doğru olanı yaptığını düşünür. Ona göre yetişkinler yalan söyleyebiliyorsa çocukların da hırsızlık yapma

hakları vardır. Dişçinin kerpetenin gömlek cebinde olmadığını fark etmesi üzerine Küçük Kız ayağa kalkar ve gitmek istediğini, kerpeteni gördüğünü söyler. Küçük Kız dişinin ağrımadığını söyler ve annesiyle oradan ayrılır.

Küçük Kız'ın Korkusu ve Pişmanlığı Eve döndüğünde küçük kardeşi tarafından bile ayıplanan ve korkak olduğu söylenerek kendisiyle alay edilen Küçük Kız küçük kardeşine henüz hiçbir dişinin çekilmemiş olduğunu ve dolayısıyla ne hissettiğini anlayamayacağını söyler. İleride dişini çektirmek zorunda kaldığında onun da aynı korkuyu yaşayıp aynı oyunları oynayacağından emindir. Dişlerinin otuz iki değil de otuz bir tane olmasını dileyen Küçük Kız, var olmayacak olan dişinin ağrıyan diş olacağını ümit eder. Ancak dişlerinin elli iki tane olmuş olabileceğini de düşündüğünde her günün dişçide geçebileceğini de söyler. Diş ağrısına en çok kerpetenin iyi geldiğini düşünmeye başlamış olan Küçük Kız, ablasının inciye benzer dişlerine de bir gün bir şey olabileceğini söyler.

Küçük Kız'ın Çürük Dişlerinden Dolayı Kendini ve Ebeveynlerini Suçlaması Bir öğretmenin sözlerini hatırlayan Küçük Kız onun paradan ziyade dişlerin korunması gerektiğini söylediğini hatırlar. Zira tanrı onları çekmeceye değil ağızın içine koymuştur. Diş fırçası için on beş kuruşa acıyıp daha sonra dişleri kerpetenle çektirmek zorunda kalınmasını ayıplar. Komşu kızının çürük dişleri ailesinin ilgisi sayesinde zaman içinde ak incilere dönmüştür. Ancak Küçük Kız'ın ilk dişinin yeri boş arsa gibi görünmektedir. Küçük Kız annesini ilgisizliğinden dolayı ayıplar. Ayrıca ailesine kalsa bir yıl içinde bütün dişlerini kaybedebileceğini söyler. Dişini çektirmeme konusundaki kararlılığını yeniden dile getirir.

Temalar

Korku Reşat Nuri Güntekin'in *Diş Ağrısı* adlı kısa monoloğunda işlenen ana tema korkudur. Henüz on iki on üç yaşlarında olan küçük bir kızın dişlerinden biri çürümüştür. Dişinin çekilmesinden ve dişçi kerpeteninden çok korkar. Ebeveynleri çeşitli oyunlarla küçük kızın dişini çektirmeyi daha önce başarmıştır. Dişinin çekirilmesinin verdiği acıdan dolayı küçük kız dişçiye ve ailesine olan güvenini yitirir. Dişlerinden biri çürüdüğünde ağrıdan daha az şikâyet etmeye çalışır ve dişçiye götürülmek için elinden geleni yapar. Annesi küçük kızı dişçide çürük dişe yalnızca ilaç sürüleceğini söyleyerek dişçiye götürür. Ancak önceden tecrübeli olan küçük kız anneye dişçi arasında geçen diyalogdan ve birbirlerine yaptıkları jestlerle mimiklerden yalan söylendiğini anlar. Dişçinin gömleğinin cebine gizlice kerpeten koyduğunu da görmüş olan küçük kız onu oradan gizlice çalar. Monolog boyunca kızın söylemlerinden ve üslubundan dişçiden çok korktuğu ve dişini çektirmek istemediği açık bir şekilde ifade edilip hissettirilir.

Pişmanlık Reşat Nuri Güntekin'in *Diş Ağrısı* adlı mektep temsilinde çocuklarda görülen yaygın bir durum olan dişçi korkusu işlenir. Önceki acı veren tecrübesinden dolayı dişçiden korkmaya başlamış olan küçük kız, dişçiye gitmemek ve dişini çektirmemek için uzun süre direnir. En sonunda anne, çürük dişe yalnızca ilaç sürüleceği yalanını uydurarak kızını dişçiye götürmeyi başarır. Ancak küçük kız, anne ve dişçi tarafından yalan söylendiğini anlar ve dişçinin kerpeteni gizlice gömlek cebine koyduğunu görür. Bunun üzerine küçük kız dişçinin cebindeki kerpeteni çalar. Dişini çektirmemeyi başararak eve dönen küçük kız dişlerine iyi bakmadığı için pişmanlık duyar. Aynı zamanda dişlerine iyi bakılmasını sağlamamış olan ailesini de suçlar. Güzel ve bakımlı dişlere sahip olan kişilerle kendini kıyaslar. Dişlerine iyi bakmış olsaydı dişçiye gitmek ve çürük dişini çektirmek zorunda kalmamış olacağını söyler. Dişlerine iyi bakmamış olan küçük kız derin bir pişmanlık duymaktadır.

Kişi İncelemesi

Küçük Kız (Kapalı/Sorumlu/Duygusal/Mantıklı)

Piyetin başoyuncusu on iki on üç yaşlarında olan küçük bir kızdır. Elinde beyaz bir mendil vardır ve sağ yanağını tutmaktadır. Mustarip ve hiddetli bir ruh halindedir. Kahraman bakış açısıyla ilerleyen tiyatro oyunu küçük kızın uzun bir monoloğundan oluşmaktadır. Daha önce diş kerpetenle çekilmiş olan küçük kızın dişlerinden biri çürümüştür. Dişinin yeniden çekileceğinden korkan kız endişesini sitemkâr bir üslupla dile getirmektedir. Annesi tarafından çürük dişe yalnızca ilaç sürüleceği vaadiyle dişçiye götürülen küçük kız dişçinin gömlek cebine kerpeten koyduğunu görür. Bunun üzerine kerpeteni gömlek cebinden çalan küçük kız dişinin çekilmesinden kurtulur. Küçük kız, diş çektirmekten korkan bütün çocukları temsil etmektedir. Oyunun sonunda dişlerine iyi bakmamış olmaktan duyduğu

pişmanlığı dile getirerek bütün çocuklara bir mesaj verir. Ayrıca diş çektirmekten korkan çocukların içinde buldukları ruh halini de yansıtır.

Mustarip Daha önce dişi çekilmiş olan küçük kız, çürük dişinin çekileceğini düşündüğünden aynı acıyı yeniden yaşamaktan korkar ve büyük bir üzüntü duyar: "Vallâhi de çektirmem, billâhi de çektirmem! A... Çivi değil, diştir bu!" (Güntekin 1931, 25).

Zeki Daha önce annesi ve dişçi çeşitli numaralar ve yalanlarla onun dişini çekmeyi başarmışlardır. Ancak küçük kız aynı yalanlara ve oyunlara kanmayacağını söyler: "Dişçi amca çocuk aldatmasını öğrenmiş amma bir çocuğun iki defa aldanmayacağını henüz bilmiyor!" (Güntekin 1931, 25).

Sitemkâr Kendisini korkaklıkla ya da durumu abartmakla suçlayan yakınlarına sitem eder. Onların da dişlerinin çürümesini ve diş çektirmek zorunda kalmalarını diler: "Ah, bir gün de onun diş ağrısına.. Ben bilirim yapacağımı.. Fakat nerde.." (Güntekin 1931, 25).

Komik Anne küçük kızın ağrıyan dişine tuzun iyi gelebileceğini söyler. Ancak küçük kız dişinin çürüdüğünün ve onun çekilmesi gerektiğinin farkındadır. Annenin önerisini gülünç bulur: "Eğer Allah ağzımda diş yerine uskumru balığı yaratsaydı belki tuz ile tedavi edilirdi" (Güntekin 1931, 26).

Öfkeli Diş ağrısı bir türlü geçmeyen küçük kız öfkelidir. Haminenin kullandığı terkipler de ağrının geçmesine yardımcı olmaz: "Ne tuzdan, ne sarmısaktan, ne de efsundan anlıyor! Avurdumun içinde kahve dövülüyormuş gibi güm! güm! diye yanağıma bir şeyler iniyor" (Güntekin 1931, 27).

Kurnaz Dişine ilaç yapılacağı yalanıyla dişçiye götürülen küçük kız dişinin gömlek cebine kerpeteni koyduğunu fark eder ve kendisine yalan söylendiğini anlar. Küçük kız dişinin gömlek cebinden kerpeteni çalmayı başarır: "Dişçi sahte ilâcile uğraşa dursun ben de usullacık elimi cebine soktum... Kelpeteni aşırıdım" (Güntekin 1931, 28).

Korkak Küçük kızın mızımızlanmaları ve dişçiden korkması ailenin en küçükleri tarafından bile ayıplanır. Küçük kardeşi tarafından korkak olmakla itham edilir: "Evde kızmadık kimse kalmadı. Küçük kardeşim bile beni ayıplıyor, korkaklığımıza hüküm veriyordu" (Güntekin 1931, 29).

Bilge Oyunun sonlarına doğru küçük kız küçük çocuklara önemli mesajlar verir. Dişlerine yeterince iyi bakmamış olan küçük kızın dişi çürümüştür ve onun çekilmesi gerekmektedir. Ancak dişlerine iyi bakmış olsaydı dişinin çekilmesine gerek kalmamış olacağını söyler: "Şimdi anlıyorum, hoca hanım pek doğru söylemiş: "Paranızdan ziyade dişlerinizi saklayınız.., demişti. Cenabıhak tevekkeli onları ağız çekmecesinin içine dizmemiş!" (Güntekin 1931, 26).

Kaynakça

Demir, Bilal. *Tiyatro Yazarı Olarak Reşat Nuri Güntekin*. Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, İstanbul Üniversitesi, İstanbul: Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017.

Güntekin, Reşat Nuri. *Babür Şahın Seccadesi - Diş Ağrısı*. İstanbul: Muallim Ahmet Halit Kitaphanesi, 1931.

Peker, Hacire. *Reşat Nuri Güntekin'in Tiyatro Oyunları Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara: Gazi Üniversitesi, 2019.